

Krupp. Efter den første Levering til Feltartilleriet fra Krupp bestilte man en mindre Del paa Frederiksværk, og der blev paa Fabriken gjort Prøver med Hensyn til Tilvebringelsen af dette Krudt, Prøver, der faldt meget heldigt ud, navnlig hvad Besparelsen angaar, idet det er mig meddelt, at denne er saa betydelig, at den opveier den ikke ubetydelige Merudgift, som blev forarsaget for Fabrikerne ved Nødvendigheden af at anskaffe nye Maskiner. Der synes derfor nu at være al Grund til at slaa ind paa en Fortsættelse af den Vej, der saaledes er begyndt med de Prøver, som foretoges paa Frederiksværk Fabrik i Anledning af det Krudt, der skulde tilveibringes til det nye Feltartilleri. Der er imidlertid ikke noget Tegnetil, at man fra Ministeriets Side har tænkt derpaa. Jeg har tværtimod faaet det Indtryk af de meddelte Bilag, at man i Artilleriet nærer en Slags Ulyst, Uvillie eller Lovol om det Hensigtsmæssige i at komme ind paa en Forandring af en saadan Natur. Jeg tror imidlertid, det vilde være ønskeligt, om Ministeriet tog Initiativet til at bringe vore Krudtanskaffelser ind i et andet Spor og gjorde det muligt for Frederiksværk Fabrik at levere Krudt til de 6 store kruppiske Rationer og ikke benytte sig af den Ret, det ifølge Kontrakten har. Jeg skal med Hensyn til dette Spørgsmaal ikke komme nærmere ind paa de Argumenter, jeg iøvrigt kunde have at anføre for eller imod det, før jeg har hørt den ærede Ministers Udtalelse om, hvorledes han vil stille sig til Sagen. — Der er endnu et Spørgsmaal, jeg vil tillade mig at berøre — jeg har ikke nogen egentlig Bemyndigelse dertil fra Udvalgets Side, men jeg anser mig for berettiget til i mit eget Navn at drage det frem — det er Spørgsmaalet om Anskaffelsen af nye Hovedbedækninger for Fodfolket og Artilleriet. Ærede Medlemmer ville se, at der findes ikke Noget derom i Betænkningen, men efter hvad der vist ikke er nogen Sæmmelighed, er det paatænkt at staffe saadanne nye Hovedbedækninger, idet man vil erstatte de nuværende Suer med Képier og Suer, saaledes at de faae begge disse Dele istedetfor som hidtil kun Suer. Jeg vil gjerne høre den ærede Ministers Mening om, hvorvidt og paa hvilket Grundlag han anser sig for berettiget til at foretage den Udgift, som maatte følge af denne Forandring, uden særlig Bevilling, altsaa i Sænkhold til den almindelige Beskædningsbevilling for Krigsministeriet. Jeg siger ikke dermed, at jeg bestemt bestrider Berettigelsen deraf, men jeg vilde gjerne høre Ministeren udtale sig derom her, for at det kan staa klart for Thinget, hvorledes Ministeren opfatter Forholdet — det bliver da Thingets Sag, hvorledes det vil stille sig — og dernæst, om der vil blive en Merudgift ved en saadan Forandring i Uniformeringen, og da hvilken? Jeg antager, at den ærede Minister er gaaet ud fra, da Sagen er tænkt iværksat i den nærmeste Fremtid, at en

saadan Merudgift ikke vil finde Sted. — Endelig er Spørgsmaalet om Sløfningen af Christianshavns Vold berørt i Udvalget, men uden at man har fundet det nødvendigt at drage Sagen frem gennem Betænkningen. Der har ogsaa været forskellige Meninger om den Ting i Udvalget, om Flertallet var for eller imod, erindrer jeg ikke bestemt, men jeg tror nok, der var et Flertal for det, et Mindretal imod det. Ærede Medlemmer ville jo vide, at der findes en Vold omkring Christianshavn, som er, idetmindste har jeg tidt set det, Gjenstand for Stormangreb af det unge Danmark. Sa, jeg tænker ikke paa Realistkerne, det er det ganske unge Danmark, Ungdommen paa Christianshavn, for ikke at foranledige nogen Misforstaaelse, som jeg mener. Denne Vold, omgivet af Grave, er for Sægtfolk temmelig vanskelig at forstaa, og den tager et temmelig stort Areal op, som vilde kunne benyttes paa en utilsvulst fordelagtig Maade til Bebyggelse. Jeg vil derfor gjerne opfordre den høitærede Minister til at udtale sin Anskuelse om, hvorvidt det ikke maatte være hensigtsmæssigt at gjøre Skridt til at faae Christianshavns Vold sløfet og Areal et udlagt til Bebyggelse. Jeg tænker ikke saa meget paa, at der skulde tilveibringes Pragtbygninger saaledes som paa det gamle Voldterrain, men der vil jo navnlig der i Nærheden af Arbejdscentrerne være en overordentlig gunstlig Leilighed til Opførelse af Arbejderboliger, som vi jo ligefrem mangle her i Kjøbenhavn. Jeg har allerede tilladt mig ved 1ste Behandling af Finantsloven at gjøre opmærksom paa, at dette var en Mangel for Kjøbenhavn, idet jeg dog vel veed, hvad jeg ogsaa sagde den Gang, at der findes saadanne Boliger, men i meget lang Afstand fra Byen, medens de ikke findes nogenlunde nær ved, hvor Arbejderne bo. Det er en Feil, der er begaaet fra Myndighedernes Side — og der have vi Alle gjort feil, Rigsdagen ogsaa — dengang Fæstningsterrainen blev fulgt, at man da ikke sørgede for at udlægge Grunde til saadanne Boliger; men det er en Feil, der maa rettes, hvis man ikke vil lade Forholdene efterhaanden drive hen til Tilstande, der fra alle Sider maa erkjendes at være uheldige og bellagelige. Der maa staffles saadanne Boliger nærmere ved Kjøbenhavns Midtpunkter end de nuværende; om de staffles det ene eller det andet Sted, er temmelig ligegyldigt, men her paa Christianshavns Voldterrain var et Sted, hvor de vistnok kunde staffles billigere og med mindre penunciert Tab for Bedkommende — baade for dem, der kjøbte Grundene, og dem, der solgte dem — end paa andre Steder, og det er Hovedgrunden, hvorfor jeg for mit Bedkommende gjerne har villet bringe dette Spørgsmaal om Sløfningen af Christianshavns Volde paa Bane. Jeg veed imidlertid ikke, hvilken Rolle disse Volde kunne komme til at spille i den paatænkte Befæstning af Kjøbenhavn, og ogsaa derfor vilde jeg gjerne høre en